

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

—Senyor!... Tu al menys pots consolar-te pensant que'ls teus enemics donaven la cara...

OP. 550

Vapors Correus "TAYÁ"

Servei setmanal fixe entre BARCELONA i GÉNOVA
per el luxós i rapidíssim vapor

Capità Revuelta

Sortides: { De BARCELONA, els dimecres } a la 1 de la tarda
 { De GENOVA, els dissabtes }

Gran confort - Servei restaurant de primer ordre - Concert durant els menjars - Banys - Llum elèctrica
Camarots individuals i de dos llits - La tercera classe va allotjada en amples
departaments, amb llits metàl·lics, rentamans i menjadors.

PER A PASSATGES A LES OFICINES
DE LA COMPANYIA:

FILLS DE JOSEP TAYÁ, S. en C.

Josep A. Clavé, 2. — Telèfons 814-A., 3026-A., 5506-A., 5507-A. — BARCELONA

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

Festivitat de Pasqua
immens assortit en ARTICLES PER A REGALS

Bronzes artístics, marbres, gerros, joieria,
plateria, rellotgeria, làmpares, aparells par-
lants, testos per a plantes, gàvies de metall,
paraigües, bastons, banos, bisuteria, perfu-
meria, articles per a viatge i sport, etc., etc.

SASTRERIA últimes novetats per a la
PROPERA TEMPORADA
especialitat amb la mida

Articles per a Primera Comunió

Guants, Calçats, Juguets, Camiseria, Mobles

Secció especial de gran varietat de articles al
preu únic de **3²⁵** pessetes

El mejor disolvente de los uratos
Atopala de las vías urinarias
Óxidos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Yifon
Gota

UROMETINA

LAMBOTTE HERMANOS

FIDASE
fotote expli-
cativo. Muestras
a los señores médicos
Agto gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

Antoni López
Impressor

Impressions comercials
Treballs de totes menes

Olm, 8, interior
Telèfon 4115 A

BAZAR
— DE LA —
UNION

Útils per a escriptori
Tintes bones qualitats

Carrer Unió, 3
BARCELONA

SOLER Y TORRA GERMANS, Banquers

Compra venda de valors - Ordres de Borsa - Canvi
de moneda - Giros sobre l'estranger - Comptes
corrents en monedes Nacional i Estrangera

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

La resurrecció del Gall

PARLEN dos barcelonins que poden ésser del carrer de l'Argenteria o del Bisbe. Arbre geneàlic tan arrelat que arriba fins als temps gòtics, perquè si els seus besavis no acompanyaren an el rei don Jaume, li vengueren robes i queviures. Barcelonins típics, encara que una mica intel·lectuals:

—El dia 28 de març va ocórrer a Barcelona lo més meravellós que es podia anunciar.

—La reconciliació d'En Puig i Cadafalch amb En «Xenius»?

—No.

—Les paus d'En Graupera i En Pestaña?

—Tampoc.

—Un èxit al teatre «Romea»?

—Menys.

—Un dia sense esqueles a *La Vanguardia*? La desaparició de les cues? El descobriment dels terroristes? No? Quelcom més singular encara?

—El Gall va ressuscitar, després del Calvari d'un any. El Gall va entrar a Barcelona, convertida en Jerusalem taurina, en mig de palmes de palmera i de públic. Segurament influiria l'ésser la diada de les palmes per a que el Gall, supersticiós, sentís el presagi del triomf, però el diumenge de rams va ésser per a ell més que per a N. S. Jesucrist.

—No blasfemis.

—No, si jo crec que N. S. Jesucrist ha ressuscitat al Gall per a que anunciés la primavera i com demostració del seu diví poder. Perquè ell és el rei diví, i el Gall «el divino calvo», ell corprèn a la gent amb el seu martiri i la seva pàsqua, i el Gall amb les seves caigudes i les seves reparacions. I lo que Nostre Senyor diu és l'evangeli, i lo que fa el Gall també ho és l'evangeli.

—Exagereu.

—No, no exagereu. Mireu, les coses quan són perfectes tenen un valor de relació. Doncs lo que el Gall va fer la tarde del 28, pot ésser equiparat a lo més perfecte que hagin produït els homes, als poemes d'Homer, a un jardí de *Le Nôtre*, a un sonet de Ronsard, al binomi de Newton, a les Venus gregues, a les perspectives de Paris, a un aeroplà. Tingué tota la ciència i tota la gràcia. Fou clàssic i fou romàntic, d'una encesa mesura.

—Retòrica...

—Si ho vols sí, però retòrica justa. Si l'Alexandre Plana en lloc de fer crítiques de cine les fes—que les hauria de fer—de braus, diria que la feina del Gall arribà an aquell punt dolç a que va arribar En Goethe, casant a Faust i Helena, unint l'esperit clàssic amb el romàntic. El Gall podria ésser tot un sistema de filosofia i tota una doctrina estètica.

—Però, què feu aquest semidéu?

—Torejar com mai s'havia toreat sota el sol. Matar els tres braus, amb una mort clàssica. Tallar sis orelles i tres cues. Tornar una glòria a Espanya. I tot això, ha estat complert a Barcelona.

—De manera que també ens haurem d'alegrar en nom de Catalunya?

—Naturalment! Catalunya i el Gall s'assemblen. Tots dos sentiren aquella veu famosa, renovar-se o morir, i els dos no han volgut morir i s'han renovat, produïnt-se la renaixença del Gall i la de Catalunya. En Cambó l'admira, l'Agulló li porta les estadístiques, és d'En Junoy la convicció més ferma, l'Hurtado l'aplaudeix en nom de l'esquerra, En Pujulá i Vallés, en nom dels heròis catalans i de «Joventut» i de l'Esperanto, perquè el Gall parla un idioma que també uneix als homes, i si En Guimerá no fa una obra dien *El Gall és meu*, és perquè la vista no l'acompanya. I ademés que el Gall podia haver triat Madrid per a ressuscitar i ha triat Barcelona. Ja som el Piemont dels toreros!...

—Així aquesta pasqua, se cantarà en l'aleluia, «Glòria in excelsis Gallus»!

—Sí, i per a que la glòria sigui completa i ben nostra no falta més que el Gall parli català i que presideixi les seves curses don Raimond d'Abadal, el gran patrici de les presidències històriques.

PARADOX

Aquest número de L'ESQUELLA ha estat censurat per l'autoritat governativa

Per si acàs, prenem cadira

Sortiran aquestes ratlles al carrer, hores després de constituït el nou Ajuntament. Poques vegades, com aquesta, haurà tingut lo de *nou* una més exacta aplicació. Fora una viva llàstima que el desig de renovació de les costums municipals, el propòsit de sanejar l'ambient administratiu, fortament sentit per una gran part de l'opinió, restés en estat de projecte. No han de passar gaires dies sense que sapiguem a què atendre'ns respecte d'aquest punt importantíssim, eix de totes les prèdiques i de totes les campanyes electorals.

La Veu de Catalunya, que no hi ha que dir com tindrà vara alta en el Consistori que acaba de formar-se, orgue autoritzat, per mitjà del qual fan arribar els prohoms regionalistes el seu pensament a les capes inferiors del partit, ha dedicat aquests darrers dies lo millor del seu espai a infundir esperances en la massa, corroborant, de passada, les remors de que planaran damunt dels regidors que ahir es possessionaren del càrrec i dels provinents del bieni anterior, determinades influències.

Recordem com havia afermat En Cambó, més d'una vegada, ésser completament estrany a la política municipal barcelonina. En ple Parlament, i contestant a qualque objecció que respecte de la marxa dels nostres assumptes locals li sigué formulada, hagué de manifestar el *leader* regionalista la independència de la representació Consistorial en els problemes que afecten a la vida de la ciutat.

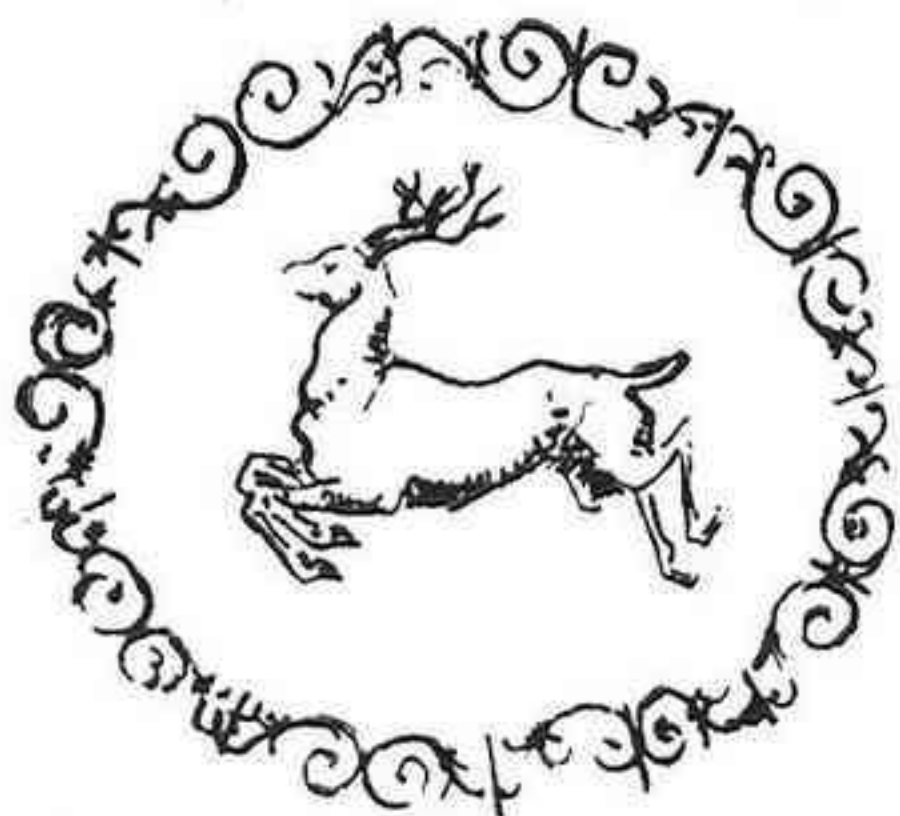
Ara, en canvi, confirmant lo apuntat per nosaltres mateixos, vanta el diari regionalista el fet de que, diferentment d'altres polítics, alternin els directors de la «Lliga» les més altes magistratures del sufragi, amb la regidoria de la ciutat, *o hi duguin reiteradament llur col·laboració*.

Damunt l'entusiasme i el neguit que els impacients puguin sentir, han procurat els directors de la «Lliga» tirar-hi unes bones galledes d'aigua freda, dient—per exemple—que la cura de l'Ajuntament exigeix una llarga convalescència. Que l'actuació dels nous regidors serà difícil, donada la migradesa i la complexitat de l'organisme municipal, que l'Estat no atén, etc., etc.

I parla de la necessitat de que obri el cos electoral un crèdit de confiança...

Per nosaltres no s'hi amoïnin.
Fa ja tants anys que esperem...

JUST

A CAU D'ORELLA

D'ella, encara

La crònica en la qual parlàvem de la Pilar Alonso, finia dient que desgraciat fóra aquell que no sabés lo que s'amaga en un dels seus cuplets. Ja han estat trovatís el catalanisme, la nostra tradició lírica, les escenes típiques barcelonines. I què més? Ja n'hi ha prou, però així com mai se sap lo que hi ha en un cuplet, mai se sap tampoc lo que hi cap en un cuplet de la Pilar Alonso.

Tota la pàtria, com en la sardana d'En Maragall. I tota Espanya, la gran i la petita. Sobre tot la petita, direu, i no, sobre tot la gran que és la nostra perquè és la variada. Mireu, primer, apareix la Pilar Alonso amb trajo corrent, de cupletista corrent. Fantasia madrilenya o castellana. Després, apareix d'aragonesa, faldilla ramejada, mocador creuat i espadenyes. Després, se vesteix de xicota catalana. Sembla desfilant el mapa d'Espanya. I comencen les admiracions:

- Es la cupletista més elegant.
- I la més fina.
- I la més nostra.
- I la més intel·ligent.

El bon amic que ens acompanya, natural de Figueres i pimargallià de tota la vida, recordant el cuplet madrileny, i l'aragonès i el català, diu la seva paraula.

—La Pilar Alonso, per a mí, és una cupletista federal.

Dugues resurreccions

Quan esperàvem que el poble portés el diumenge en triomf al Gall, per la via sacra de les Rambles, nosaltres pensàvem en que ningú sentiria el goig de la resurrecció del gran torero com don Emili Junoy. I pensàvem, ademés, que els déus han protegit per igual al torero de la política, i al polític del toreig. Perquè abans de que el Gall tingués el seu diumenge de rams ja l'havia tingut el nostre Junoy. Un decret feia encloure en pressupostos una partida de tres mil·lions de pessetes, valor d'un plet perdut per l'Estat i guanyat pel nostre amic.

El qual serà ric per dret propi. Perquè si un home deu rebre una pluja d'or a Catalunya és ell; i si un home és digne d'exprémer la vida, igual a un fruit sucós, és també ell. Hauria d'haver nascut a Roma, ésser senador, tenir una vila a Pompèia, mines a Espanya, i estanys on faria pescar, per als amics, aquelles llamprees tan nomenades al *Quo Vadis?*. Seria cristià i amic dels gladiadors... Fins sortiria senador per Lleida, que aleshores, se diria *Ilerda*, naturalment.

Intoxicació política

—Amic Pinilla, En Russell, donarà a l'Ateneu, una conferència de comiat.

En Pinilla pondera, aleshores, al savi anglès Russell, avui hoste nostre. Però té un dubte:

—Ja anirà prou gent a l'Ateneu? Està tan mort.

Medita, se grata els rulls del seu front d'autor italià, i té una pensada:

—Farem una cosa. Direm al centre del districte VII que portin gent.

Una mica desconcertats, l'insinuem:

—Molt bé, Pinilla. I si no'n tenen prou, de gent, que facin una roda.

RESURRECCIÓ DE BROMA

Un Crist de caricatura
que cada any, resucitat,
tornarà a la sepultura.

PRIMAVERA

Es la temporada de les flors i dels floroncos. De l'ensumar i de la mandra.

Es el temps que broten les plantes i els mals humors.

Dels somnis color de rosa pels enamorats i del somniar truites els carregats de il·lusions.

Es l'interval entre els estornuts i els esbufecs.

L'època de desar els abrics de llana lluent i de lluir els trajos de cotó arnats.

El compàs d'espera entre els barrets de feltre suats i els de palla rentats al carrer de la Boqueria.

Es quan comencem a anar sense camisa... de franela.

Es la temporada del cant dels ocells i (aquest any) del cuplet català.

La tongada de *fer conquestes* i la més apropiada per a fer rebaixar les sangs.

Per fi, és el temps més a propòsit per a pendre enrabiades, per a morir-se de repent o per a suicidar-se.

PEPET DEL CARRIL

Baixaran les subsistències?

El calamitós Ajuntament que ha mort, deixa darrera seu un rastre d'homenatges com no s'havia vist mai,

Dels regidors que ahir cessaren, com de bona part dels que segueixen, en servarà la Pubilla un record dolorosíssim. Gairebé tots han tingut per mira principal el contrarestar les censures de l'opinió amb un desenfrenat xim-xim, més ridícol,

quan amb el sò del bombo i dels platerets no havien de convèncer a ningú de la bondat i 'acert d'una gestió que afortunadament hem vist arribar al seu terme.

Ha sigut el regnat consistorial que acabem de patir, el dels discursos i els àpets d'honor, talment com si la passada etapa administrativa sigués quelcom digna d'ésser esculpida en marbres, per a coneixement i exemple de les generacions futures.

Hem perdut el compte dels faixins, les vares, els àlbums i els banquets amb que han sigut obsequiats els regidors.

Inútil fer constar que al davant de bona part de les comissions organitzadores d'aquestes ignocents mostres d'afecte, han format un nombre considerable d'industrials, forners, carnicers, vaquers, carboners, taverners, etcètera, afanyosos de palesar a tal o a qual tinent d'alcalde, el reconeixement i l'agrado amb que han vist la seva gestió en els districtes respectius.

En el suposat de que s'imposi an En Regàs una temporada de calma, la indispensable per a menar a terme els homenatges a dispensar als regidors que hauran de sortir a l'acabament del 1921, baixarà, potser, el preu de les subsistències, que acaparava el *Beco* de Càn Cullaret, únic ciutadà que parla bé de l'Ajuntament passat.

Veiem si per una temporada es consentirà als barcelonins el poguer menjar, funció de tot punt impossible, donada la quantitat inverossímil de dinars que al Restaurant del Parc han vingut celebrant els regidors homenatjats... i la colla d'estòmecs agraiats que constantment els enrondeva.

VELLS CAMARADES!!!

—No't sembla, amic Jesus, que'ns assemblem?...

El corredor tenor

En l'última vegada que en un concert íntim va fer un gall, es va dir que la seva veu ja no existia per a refilar un pinyolet, ni un agut [i] no arribava a les notes greus. Al arribar a casa, va tornar a provar-lo de fer, però sigui per l'emoció o per vici, el cas fou que abans de arribar al agut, es va quedar a mig camí i de la seva gorja no eixí un

crit sinó un espiguet de locomotora.

L'home, es va espantar amb aquella prova, però malgrat la seva temença va tornar a fer lluir la veu. A la

«Alegria Familiar», va donar un concert tota una nit, del qual es va embutxacar quatre duros. Després a la «Violeta de la Hermandad», el van descalificar; i, per últim, anava recorrent les societats *recreatives* i els concerts a casa el Marquès Pere i el Duc de Berenguera.

El pitjor gall que va fer, va ésser el de casar-se; encara que s'hi feu un panxó de riure, perquè, això sí, aquell home sempre reia; de sota el seu nas de teulada, ample i vermell, li sortia una espècie de xiulet més que una rialla, per més que l'home abans de parlar amb algú ja l'avisava que *allò* era una demostració de festivitat.

Però la seva costella, va arribar un dia que va quedar del tot a la brasa i feta carbó. Es va morir. Els primers dies d'estar malalta no s'hi conegué, però, fillets! al mes i mig, d'aquella costella només ne quedava la varnilla. A l'home, no obstant, la desaparició, li va fer molta gràcia de la manera que morí, perquè va quedar amb la boca oberta com si anés a cantar «Las costas de Levante...» Ell, prou es girava i es tombava d'esquena, perquè la família d'ella no li vejessin com el nas se l'hi eixamplava cada vegada més, per a acabar amb un esbufec de delfí, i, per últim, en una sorollosa rialla.

Després de la missa, i de tot el consegüent a la mort de la mitja taronja, no sabia què fer. Prou va passejar-se per a distreure els ulls i la gana, i ho feia, perquè els ulls es paraven davant l'aparador de les fondes, però en canvi, la gana li corria per dintre, d'una manera espantosa.

Començà per visitar a sos amics i, de passada, com si ho fes perquè sí, els hi oferia una postal d'ell mateix, vestit de frac i amb una partitura a les mans, de l'època de sa epopeïa. Amb allò, començà a implantar el seu comerç.

De les postals, va passar a vendre anells, i de les anells a les arrecades, va anar venent de tot. Pintes, insecticides, papers mullats en goma per a enganxar les mosques, aigua de Colònia, etc., i compareixia a les cases i als despatxos a oferir el seu establiment.

—Que Déu el guardi, senyor Pons. Miri, ja riu. Es veu que s'ha aixecat de broma vostè, oi? Avui sí que li porto un gènere que quan la seva senyora el vegi ballarà la Patum, de contenta. Miri's.

I es treia de la butxaca, els papers per a les mosques, ampolles, ferros, més papers, capses, capsetes, joiells, etc.

—Un líquid per a matar *senyoretas*. Vostè aixeca els matalassos, n'escampa una mica, bufa sense que li vagi als ulls, i veurà com les *senyoretas*... Ja'm dispensarà, eh? Però jo, sóc així, no hi puc fer més. La vida s'ha de passar rient. Fixi's: això sí que és bo: per a matar les formigues. Els hi posa aquest polvo a la boca i fan un salt mortal. N'hi puc donar dugues capses per un ral. Vostè només haurà de treure's vint-i-cinc cèntims de l'ermilla i tindrà l'home més content, que li promet el dia que es mori que li ha de fer un monument. Aigua de Colònia; deu pessetes botella; en té per la senyora, o pels nens i per a rentar els plats. No en vol?

—No, home. Ara tinc la senyora a fora i menjo a la fonda.

—Ja, ja, ja! Ja està de broma, ja! Are li ensenyaré un objecte que ja cal que s'assenti. Un parell de *gemelos* per una pesseta. Or pur. No té fiols, vostè? Doncs els hi regala això: quedaràn més contents que un all.

—I doncs, que ja no canta?

—Home; si i no. Ja, ja, ja! Deixi'm desar l'establiment. No vol pas res abans? Quina, rateres pràctiques

LA MALALTIA DE MODA

—Voldria que m'escollés... Veu?... El certificat de l'alcalde, la dona al llit, set criatures amb fam...

—Impossible; el senyor en aquests precisos instants està patint «encefalitis letàrgica».

que vostè mata les rates, les posa a dintre la ratera i no's mouen? Ja, ja, ja! Aigua de Colònia? Apa, senyor Pons, que pel tip d'enraonar que m'he fet, ja se las pot gastar dèu pessetes. Ja, ja, ja! Doncs, no; no canto, per ara, perquè fa dies que estic encostipat i se'm rovella la veu. Quan hagin passat aquestes vagues, miraré d'anar a Itàlia o per aquí a la vora a fer uns quants *bolos*. L'altre dia, el Sr... em va donar uns quants drets per a anar a cantar a casa seva el dia del seu Sant. I anar fent, ve't aquí. El meu cap, ja no sé què fa: a vegades canto be, i altres no... *O, la mia testa!*

—Molt be, home, molt be.

—Aixís, no vol res? Abans de tancar l'establiment. Uns quants aparells per a les mosques? Ah, ja en té! I del líquid pel «water», encare n'hi queda?

—Sí.

—Home, que en gasta poc, que no li va be?

—Sii.

—Això és que no l'usa.

—Siii.

—Doncs no pot ésser que encare no l'hagi acabat. Vostè no m'ho vol dir, però no li deu anar be.

—Siiii.

—No m'enganya? Vol dir que en té?

—Siiiiiii!

—En fi, no'l vull cansar més. Cavallers, moltes gràcies. Deixim plegar l'establiment que haig d'anar a Gràcia. Una fonda que cada dia gasten dèu papers per a les mosques. Passi-ho-bé, senyor Pons, i encare que no em compri res, sempre serem amics. Ja, ja, ja! Un altre dia serà. M'he alegrat molt de que em veïés bo. Passi-ho-bé, ja, ja, ja!

I marxava més content que unes pasques, després de donar-te dos o tres copets a l'esquena, i sempre rient!

Però com a tothom, van anar passant-li els anys. La seva veu, ja no feia galls, perquè se'ls hauria menjat la veu. El nas, el tenia igual, mirant el cel vermell, però més arrugat. I en quan a l'establiment, ja no tenia vida. L'aigua de Colònia es va tornar tan aigua, que fins s'hi feia molsa i granotes; les anells, rovellades; els polvos, humits, i ja no eren polvos sinó una pasta que feia servir per a llimpiar metalls; els papers de les mosques, ja no en venia, perquè les mosques ja el coneixien i no hi anaven.

Ara, no sé si està de moço en una perfumeria. De tant en tant, encare prova de tornar a fer de corredor, però a mig córrer, ha d'assentar-se en un banc, sense esma, quasi sense poder-se moure per a ventar-se les mosques que's passegen per la seva cara, a n'ell! que en altres temps les havia combatut tant a les mosques!

ROMÀ MUSOLAS

VISCA EL PETIT DRET!

La febre del cuplet català s'està encomanant per Barcelona i Catalunya d'una manera alarmant.

No surt a cantar una coblejadora, sigui allà on sigui, que no se li demani la propineta d'una cançó catalana.

I és clar, sempre galants amb el públic, les alegres

cantaires accedeixen gustoses; i amb ceceo o sense, amb castellanades o no, però sempre amb gràcia i bona voluntat, vinga la sardaneta de reglament, acompanyada d'uns quants versos més o menys inspirats, més o menys poques soltes.

Això ha portat, naturalment, la carestia dels cuplets en català. I els nostres autors, poetes, dramaturgs, novel·listes, fins els catedràtics del «Seminari de Filosofia» són sol·licitats pels músics compositors a l'objecte de que escriguin unes ratlles curtes picaresques amb destí a la Goyita, a la Pilar Alonso, a la Parreño o a la Samatruquis.

I si tots els conreadors d'aqueix art ínfim, d'aqueixa literatura lleugera, fossin escriptors, encara! El mal és que amb els cuplets s'hi atreueixen dependents de drogueria, advocats, jutges, manobres... i fins capellans. Sabem d'un amable i venerable reverend que l'altre dia va anar a la Sociedad de Autores Españoles a cobrar un grapat de pessetes de «petit dret»; pessetes procedents d'unes quantes cançonetes que té escrites l'aixerit mossèn.

I és que els temps—poètics i musicals—estan molt materialitzats.

Per això nosaltres creiem que el secret de l'extraordinària febre del cuplet català, no està en el patriotisme ni en l'art, sinó en el «petit dret».

Visca el petit dret!

XARAU

ES DIJOUS SANT...

Es dijous sant
dia de mantellines,
és dijous sant
jorn de roba d'estam,
és dijous sant
de tronades levites,
és dijous sant
de xisteres d'Encant.

Es dijous sant
la tropa va de gala,
és dijous sant
va la tropa llampant,
és dijous sant
arma a la funerala,
és dijous sant
peix al ranxo els daran.

Es dijous sant
romaní i farigola,
és dijous sant
se'n fa venda molt gran,
és dijous sant
fadrina que surt sola,
és dijous sant
tots la van pessigant.

Es dijous sant
els senyors fan patxoca,
és dijous sant
tots tirats endavant,
és dijous sant
i es veu cada miloca,
és dijous sant
que os fa caure d'espant.

Es dijous sant
van mudats els serenos,
és dijous sant
de vintiu botó van,
és dijous sant
prò tots ells més o *menos*
és dijous sant
olò a cànfora fan.

Es dijous sant
molta gent se'n va a missa,
és dijous sant
i la devoció és gran,
és dijous sant
prò jamb cuanta hipocresia
és dijous sant
la major part hi van!

Es dijous sant
les nenes casaderes,
és dijous sant
fan avui ulls de pam,
és dijous sant
els corridos i horteres,
és dijous sant
a la que salta estan.

Es dijous sant
dia de mantellines,
és dijous sant
jorn de roba d'estam,
és dijous sant
de tronades levites,
és dijous sant
de xisteres d'Encant.

JUST SEYER

LA MERLA I LES GARCES

—Ai, Pilar Alonso, canti'm un cuplet,
que jo necessito cobrà el «petit dret».

La Reina dels Jocs Florals

(MUSICA DEL MESTRE CASADEMONT)

I

M'han fet reina de la festa
dels Jocs de Castellfullit.
Això és cosa d'En Papitu,
que és un jove molt llufft...
i aixerit.

Quina enveja, les amigues,
quan la nova hauran llegit!

En Papitu, que és poeta,
s'ha emportat enguany la flò;
mes, si és ell el qui la guanya,
de retop la guanyo jo...

(Deu n'hi dó!)
perquè val tant fer-me reina
com una declaració.

TORNADA

—Bella regina—
m'ha dit ben clâ:
Si la flor que m'entregues
dona bò de flairâ,
millò és la de ta boca
que és bona de besâ.

II

D'amagat, ja festejavem,
però avui tot se sabrà;
i em fa por que an En Papitu
el meu *papa* no'l voldrà...

(Està clâ!)

perquè diu que'ls que fan versos
no se saben guanyâ el pa.

Jo no sé si el pa se'l guanyen;
amb això no hi sé què di.
Jo només sé que ell m'estima
i que s'ha de casâ amb mi...

(Això sí!)

o sinó jo'm faré monja
i ell es farà caputxi.

III

Ha vingut avui a casa
més polít que el mateix sol:
—Ai, Papitu, vida meva!
Quin trastorn, quin desconsoll...

(I quin doll!...)

Com que'l pa no saps guanyar-te,
el *papa* diu que no et vol.

Allavors an En Papitu
li ha agafat com un treball
i m'ha dit petonejant-me
i excitat mateix que un gall:

—Tira avall!...

Deixa'l di al teu pare, dona...
Quan no hi ha pa, es menja tall!

MAYET

TELO ENLAIRE

ROMEA

Res de nou aquesta setmana. La única nota interessant fou el benefici de la intel·ligent actriu Elvira Fremont. Se representà *La Dida*, d'En Pitarra, que valgué molts aplaudiments a la beneficiada i als seus companys.

— Molta gent i felicitacions en gran.

— Donya Elvira pot estar satisfeta. Va demostrar aquella nit que compta amb grans simpaties entre els empordanesos i entre els que no ho són.

— Per a demà, dissabte de Glòria, s'anuncia l'estrena d'una comèdia de l'ignasi Iglesias, *La Nostra Parla*.

Pel títol, pot comprendre's que's tracta d'una obra de tema patriòtic, tema que no dubtem haurà tractat delicadament l'autor d'*Els Vells*.

ELDORADO

Amb el comiat de la Pilar Alonso, l'ídol, els parroquians d'aquesta casa han restat sense consol.

S'anuncien per a demà interessants atraccions; però, si no troben una substituta, és a dir, una coblejadora notable que canti en català, no cal que s'escarrassin, que aquells plens... ai! no tornaran.

TÍVOLI

Començarà per Pasqua una temporadeta de drames esperterants, a càrrec del popular Enric Rambal.

Els amics de coses fortes, els admiradors d'obres policiaques i de pel·lícules escenificades, estan d'enhorabona.

La companyia compta amb un repertori extensíssim i molt nou.

NOVEDADES

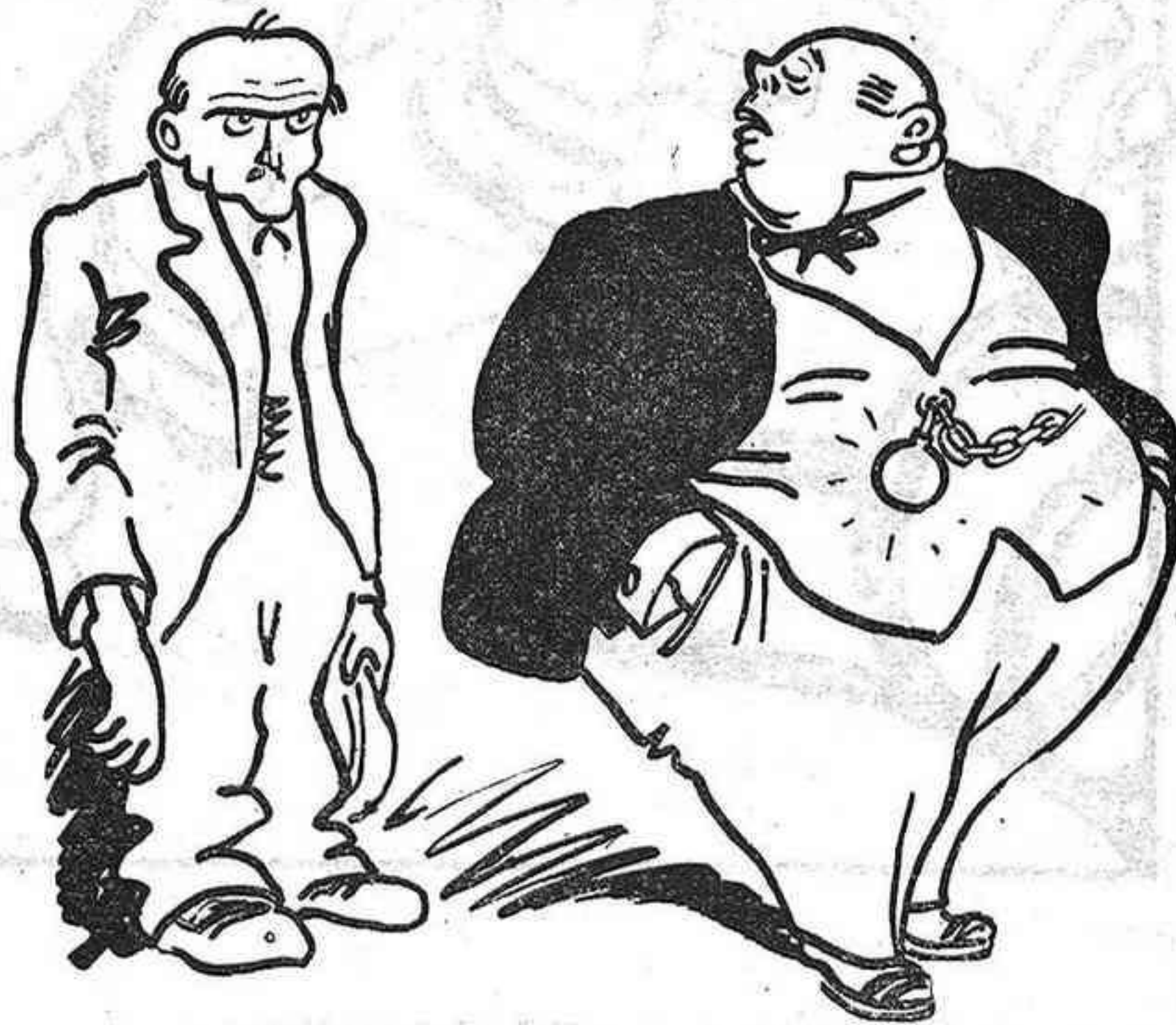
Durant els darrers dies, abans dels sants, s'han vingut reproduint les obres més aplaudides d'ençà de la inauguració.

La novetat esperada serà demà, amb l'estrena d'*El niño perdido*, comèdia dels senyors López Montenegro i R. Peña.

GOYA

D'aquest teatre se saben alguns projectes que són bastant interessants.

S'espera amb ansietat l'estrena, que tindrà lloc demà a la

—Una caritat, senyoret, per a un pobre fracassat...

—També era fracassat el «Gallo» i ha sapigut triomfar novament.

— Sí que és magre, noi, aquest any!

— No'n faci cas. Es «cordero congelado».

nit, d'una nova comèdia d'En Sassone, en tres actes, *Lo que se lleven las horas*. Per a aquesta obra, de la que se'n fan excel·lents auguris, s'estrenaran decoracions noves dels senyors Vilumara, Mignoni i Colmenero.

També sabem que's preparen els beneficis de la senyora Palou, del senyor Hernández i del director Felip Sassone.

POLIORAMA

Reanusa aquest teatre la seva temporada de comèdia «còmica», estrenant també demà, dissabte de Glòria, una obra en tres actes del preciós Muñoz Seca, el títol de la qual és *El condado de Mairena*.

Vaja, que demà a la nit no ens entendrem de feina.

MUSIQUERIES

Diumenge passat, a la tarda, la ja cèlebre *Orquestra Clàssica*, dirigida pel mestre Enric Ainaud, donà en el teatre del «Orfeó Gracienc» el tercer i últim dels capvespres musicals anunciats.

Figuraven en el programa obres interessantíssimes de Gluck, Bach i Haydn, i totes elles sigueren executades amb art i una justa expressió en els conjunts. Se repetiren, a insistents aplaudiments de l'auditori, els dos *minuets*, un de Gluck i l'altre de Haydn, i el *Final* de la *Sinfonia número 13*, d'aquest darrer.

A l'acabar-se el concert, el mestre Ainaud i els seus deixebles foren ovacionats pel públic; i aleshores la novella institució musical, que s'ha guanyat un dels primers llocs entre les bones, per a complaure'ns, interpretà de propina, fora del programa, la famosa *Ultima primavera*, de Grieg, que interpreta d'una manera colossal.

Ja voldríem ésser a la tardor per a tornar-los a sentir.

ESCOLA C. D'ART DRAMATIC

L'il·lustrat crític musical En Joaquim Pena, donà, dijous de l'altra setmana, al «Eldorado», una interessant conferència d'art.

Ens parlà de *Les representacions del misteri de la Passió, a Oberammergau* (Tirol Bavarès), una funció altament pintoresca que's celebra cada any en plena naturalesa, entre grandioses muntanyes.

El parlament d'En Pena interessà fortament al públic, tant per lo pintoresc del tema com per la manera airosa d'exposar-lo el conferenciant.

Una sèrie nombrosa de fotografies foren projectades a la tela.

Tant En Pena com En Gual sigueren justament aplaudits.

XERRAMEQUES ARTISTIQUES

QUADRES DELS ENCANTS. — QUADRES SOTA TERRA. — QUADRES QUE FAN FIGA

En Reig, que éssent un fabricant de mobles de luxe, té una gran afició als quadres atrotinats, tot sovint se'n va als *Encants* per a fer-ne unes *ratzies* que fan fredat.

Me'n ric jo de les *ratzies* de la nostra policia quan vol fer collita d'apatxes als barris baixos; doncs, comparades amb les que En Reig fa en nom de l'Art, son pa i mel.

EL XARRAC ESTRIDENT

—Estimats barcelonins, ja veig que'l vostre mal no vol soroll.

Ara mateix al seu magatzem de trastos nous de la Rambla de Catalunya, hi ha tingut un devassall de quadres vells, que n'hi havia per a tots els gustos: marines, paisatges, retrats, teles de cavallet, demanin; fins s'hi trobava alguna coseta que estava bé i tot, demostrant que sos autors tal volta varen arribar a sapiguer pintar. Recordem a un tal *Fortuny* molt aprofitadet; a un *Marti i Alsina* de simpàtica factura, i uns quants noms més, que quasi jurariem que els havem vist en alguna banda, *Rigalt, Pellicer, Planas, Vayreda, Manet, Haes, Van Dik, Vicens López...* Oi, que els hi sonen aquests noms? Amí, també.

Per aquesta vegada la *ratzia dels Encants* li ha sortit aprofitada a En Reig; quasi ens atrevim a creure que d'aquelles rampoines n'haurà tret un grapat de pessetes. Com que les coses velles ara estan de pujal

D'ençà que aquell pintor de bruixes i bruixots a la vegada, En Sabater, va escollir per a fer-hi exposició de les seves pintures macabres, les sales tenebroses del *Refectorium*, que ens veiem ben sovint forçats a devallar sota terra per a complir amb nostres deures informatius, cosa que no ens fa mica de gràcia, doncs ens plau fruir l'art a ple vol i no a la minça claror de quatre llantietes d'oli. Jo, així que fujo de l'aire lliure, ja sóc home a l'aigua: figureu-vos el que em passa en veure'm a les sinistres i soterrànies cambres d'aquell *Refectorium* del diable. Ni esma tinc per a fer-me càrrec del què veig, i em faig un garbuix de dones nues, gitanes ferèstegues, frares pensívols, ballarines llampantes i pinxos elegants, que ni jo m'entenc.

Això és el que ara m'ha passat amb l'exposició d'En

Terruella: només en recordo un sens fi de banyes, i testes de braus enfurismats, i toreros i *cupleteres* que dancen esbojarradament pel meu magí, i la nota de preus del catàleg, ben modestets per cert. Està clar, sota terra no es poden tenir tantes pretencions com a *plein air*.

*
**

Segons notícies, l'*Exposició d'Art* d'enguany, resultarà encara més insignificant que les darreres, que ja és molt dir. Primer semblava que li fóra petit el *Palau de Belles Arts*; ara sembla que en sobrarà la meitat, doncs cada dia son més els quadres que *fan figa*: l'*Associació Artística i Literària* diuen que no hi vol concórrer; l'*Agrupació d'Aquarel·listes* tampoc; la secció de pintura del *Círcol Artístic* és fa de penques, i dels estrangers que s'hi presentaran n'hi ha que son veritables *morts*. Ja estem veient als *primitivistes*, *courbetistes*, *vibracionistes*, *cupistes* i demés *istes* haguts i per haver, instal·lar se a les sales del Palau de Belles Arts com en casa pròpia, per vergonya de Barcelona i de l'art català.

De tot això diu que en té la culpa el *Reglament* nou d'Exposicions.

Vaja, Soler de les Cases; torni a exposar aquella tela simbòlica que va batejar amb el nom de *Jerusalem*, com *més anem, menos valem*, i que ningú va entendre. Ara fóra un veritable símbol dels encarregats d'organitzar aqueixes exposicions barcelonines.

C. ARBÓ

LA VOSTRA CABELLERA

En vostra cabellera sedosa i perfumada
voldria a totes hores trobar-m'hi ben junyit;
la vostra cabellera divina i endolada
us l'han donat els àngels perquè hem guariu l'esprit.
Extesa a les espatlles movent-se ajogassada
la vostra cabellera per mí és un trós de nit,
és cobricel finíssim que porta embolcallada
en cada brí un misteri, en cada brí un neguit.
De vostra cabellera les endolades trenes
voldria que al besar-les per mí fossin cadenes
que endogalessin fermes les ànsies de mon cor.
Esprit i cor febreros, ferits del mal d'amor!...
En vostra cabellera hi acabaran ses penes
si esclau d'eixes cadenes, jo hi visc fins a la mort!

J. B. CARBONELL

AL CARRER DE «FERNANDO»

— Ah, salau!... Qui no sent devoció en aqueixos dies?

ESQUELLOTS

En Royo i Villanova —l'illustre catalanòfob— vinga fer olla, allà a Madrid, amb el piadós intent de que fracassi la vinguda del marescal Joffre a Barcelona.

Diu que això de acaparar-lo la Mancomunitat, és perillós, i que si no va també a Madrid convidat pel Govern, valdrà més que no vingui.

Doncs ja's pot començar a fer repicar, perquè En Joffre vindrà.

I no serà hoste dels *Lligaires*, sinó de Barcelona; de tots els barcelonins i tots els catalans.

I li cantarem *Els Segadors*, i ell els cantarà amb nosaltres. I si se'n vol convèncer, pugui aquí dalt.

Les senyores de la Lliga Catòlica demanen al públic que no utilitzi cap mena de carruatges durant les hores d'anar a seguir monuments els dies dels dijous i divendres sants.

Això és senzillament una coacció a favor de la vaga de transports. Una vaga de protesta fanàtica, per unes hores tan sols, però vaga el cap de vall.

Què fan les Autoritats que no castiguen a aqueixes *Noies del Sucre*?

Sempre la justícia a mitges!

Aqueixos dies ha donat algun concert a Barcelona el cèlebre violinista belga *M. Crickboom*.

Ja han fet bé de no anunciar-ho massa per les cantonades.

Crick...boom!

La gent nostra és tant espantadissa.

Menys mal que, a ben segur, la Censura no ho hauria deixat passar.

Sembla que el quefe de policia està disposat a fer plegar les funcions de teatre abans de la una.

Sembla també que no vol que en les sales d'espectacle hi hagi massa gent dreta (excés d'entrades).

Molt bé, molt santament.

Però i lo del fumar?

I lo dels barrets de les senyores?

Duro amb els Empresaris, però *duro* també amb el públic.

Sinó que ja veuran com un *duro* i un altre *duro* no fan deü pessetes.

NOTES DE CASA:

De l'«Agència General Cinematogràfica» (J. Verdager) rebérem una atenta invitació per a assistir a la prova de la pel·lícula *Madame Dubarry* (Interpretació Pola Negri) que tingué lloc dimarts passat.

Un èxit cinematogràfic.

Tots aquells infeliços que tenen la mala costum de no gastar *Gilet*, s'han vist obligats aqueixos dies a deixar-se el ral.

Dissabte passat començà la vaga de dependents barbers. Es clar, l'endemà, diumenge, dia assenyalat per a anar a veure la xicota, tots els joves anaven amb la barba irsuta com un respall.

I en la intimitat de les torretes de Vallcarca, se sentien exclamacions femelles com aquesta.

—Au, vésl homel... raspes massa!

Quín triomf, senyors, el del *Gallo*, diumenge passat!... Valent, primfilat... demanin!

Oh!... Fou un èxit comparable tan sols amb el de la Pilar Alonso quan canta *Les Caramelles*.

El públic, entusiasmat, li tirà barrets, americanes i cacaus.

Més orelles haguessin tingut els toros, més n'hi haurien donat.

I aquest home s'havia tallat la cueta?

Lo que ha de fer és enganxar-se a la clepsa una cua de bou!...

Un savi autèntic que En *Xenius* s'ha servit portar-nos al Seminari de Filosofia, En Bertrand Russell, ha començat un curs titulat «Matèria i Esperit».

El senyor Esteve s'hi ha inscrit desseguida.

Vol assistir al «curset» amb santa unció i—perquè no dir-ho—amb santa resignació.

Vol sapigner si això del «esperit» és una cosa cotitzable i sobornable com ell se creu. I si això de la «matèria»... és quelcom que's pugui agabellar per a fer-la pujar de preu, com el sucre o la mongeta.

Pobre senyor Esteve, quin desengany!

S'hi tornarà més savi que ric.

Un tal Greco, aviador italià, anuncia un experiment sensacional per a aquests dies en el «Turó Park».

Des de un aeroplà que volarà a una gran alçària, es deixarà caure amb l'ajuda d'un para-caigudes de la seva invenció.

Hi ha perill?

Es un experiment arriscat pel que l'executa?

No hi faltaran bones persones a presenciar-lo.

El director de la presó emprèn an En Paludaries en el moment que aquest és internat a la garjola per quarta o quinta vegada.

—Ja hi tornem?

—Ja ho veu.

—Te'n vas convencent de que has escullit mala carrera?

—No, senyor; la carrera no és dolenta; lo que hi ha és que no'm deixen exercir-la amb llibertat.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE - Tots els dies grans espectacles a les 3 1/2 tarda i a les 9 1/2 nit

Debut de la suggestiva i bonica cançonetista

PRECIOSILLA

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar. n.º
TELEFONO 4115

PEDRO MATA

MUÑECOS

NOVELA

Ptas. 5

J. K. Huysmans

EN FAMILIA

NOVELA

Ptas. 3

JOAQUIN BELDA

EL COMPADRITO

NOVELA

Ptas. 4'20

SANTIAGO RUSIÑOL

EN JOSEPET DE SANT CELONI

NOVELA

Ptes. 2

LLETRES CATALANES

VERS I PROSA

Selecció de treballs d'autors antics i moderns per

A. ROVIRA I VIRGILI

Un tom en tela :

Ptes. 3

Els cent millors

contes còmics

Un tom

Ptes. 2

Jardins d'Espanya

Album-carpeta amb la reproducció d'un grapat de quadres de

SANTIAGO RUSIÑOL

Ptes. 20

Ptes. 20

Està agotant-se

ALMANAC l'Esquella de la Torratxa

per a aquest any 1920

Preu: ptes. 1'50

Preu: ptes. 1'50

JOSEP BURGAS

Un bateig a cân Culleretes

SAINET

Ptes. 0'25

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebalxes.

DIVENDRES SANT

--Ja m'ho diu la de casa: «Això de dur l'arma a la funerala, és el teu fort, Esteve».